

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

1 kwietnia

Nr. 5.

Rok 1929.

T R E Ś Ć :

Sprawy ogólnie administracyjne i prawne.

- Nr. 55. Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie uzupełnienia Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Komunikacji.
- Nr. 56. Rozporządzenie Ministra Komunikacji co do zmian w podziale czynności między Departamenty i Wydziały Ministerstwa Komunikacji.

Sprawy finansowe.

- Nr. 57. W sprawie zmian i uzupełnień szematu budżetowego.
- Nr. 58. W sprawie zmian wprowadzonych do tablicy grup i podgrup rachunkowych obowiązujących na P. K. P.
- Nr. 59. W sprawie ewidencji djeł wypłaconych pracownikom kolejowym na rachunek osób trzecich.

Sprawy eksploatacyjne.

- Nr. 60. W sprawie legitymacji uprawniających do bezpłatnego przejazdu pocztowych organów inspekcyjnych, powołanych do rewizji służby przewozowej.

Sprawy zasobowe.

- Nr. 61. W sprawie stosowania na P. K. P. warunków technicznych na dostawę żarówek, wyrobów gumowych i węgla drzewnego.

Zawiadomienia.

Ruch służbowy w Ministerstwie Komunikacji.
Unieważnienie legitymacji.
Sprostowanie.

SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE I PRAWNE.

55.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 11 stycznia 1929 r. w przedmiocie uzupełnienia Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Komunikacji (ogłoszone w Monitorze Polskim Nr. 19 z r. 1929, poz. 29).

Na podstawie art. 13 i 15 dekretu o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dz. Pr. Kr. P. Nr. 1, poz. 1) postanawia się, co następuje:

§ 1.

W statucie organizacyjnym Ministerstwa Komunikacji, zatwierdzonym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 października 1923 r. („Monitor Polski” Nr. 233) i zmienionym rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 5 i 22 grudnia 1924 roku („Monitor Polski” Nr. 289 i 298), z dnia 26 czerwca 1925 r. („Monitor Polski” Nr. 152) oraz z dnia 9 czerwca

1928 r. („Monitor Polski” Nr. 135), wprowadza się następujące uzupełnienia:

W § 3, zdaniu pierwszym nadaje się następujące brzmienie:

„Departament Finansowy składa się z 4 wydziałów: Budżetowego, Dochodów, Rozchodów oraz Księgowości. Ponadto w skład Departamentu wchodzi Kasa Główna Polskich Kolei Państwowych”.

W tymże § 3, umieszcza się na końcu następujące ustępy:

„d) Wydział księgowości prowadzi centralną księgowość Polskich Kolei Państwowych, sporządza sprawozdania buchalteryjne periodyczne i roczne oraz bilanse Polskich Kolei Państwowych, czuwa nad księgowością w Dyrekcjach Kolei Państwowych oraz przeprowadza rewizje periodyczne w Kasie Głównej Polskich Kolei Państwowych.

e) Kasa Główna Polskich Kolei Państwowych przyjmuje wpłaty i dokonywa wypłat na rachunek Polskich Kolei Państwowych, podnosi pieniądze z banków i P. K. O., przechowuje papiery wartościowe i duplikaty kluczy Kas Głównych Dyrekcji Kolei Państwowych oraz prowadzi księgi kasowe”.

§ 2.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Komunikacji.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

56.

Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 18 marca 1929 r. Nr. I/4243/BO/29, co do zmian w podziale czynności między Departamenty i Wydziały Ministerstwa Komunikacji.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z 11 stycznia 1929 r. (Monitor Polski Nr. 19 z 1929 r. poz. 29), o uzupełnieniu Statutu Organizacyjnego Ministerstwa Komunikacji, wprowadzam i podaję do wiadomości następujące zmiany i uzupełnienia w rozporządzeniu Ministra Kolei Żelaznych z 18 października 1923 r. L. Org. 3958/Pr, (Dz. Urz. M. K. Nr. 24 z 1923 r., poz. 70), w sprawie podziału czynności między, Departamenty i Wydziały Ministerstwa Kolei Żelaznych:

a) Po ustępie „7 Wydział Rozchodów” (rozdział p. t. II Departament Finansowy) umieszcza się następujące dwa nowe ustępy:

7-a Wydział Księgowości.

1) Prowadzenie ksiąg głównych, podręcznych i pomocniczych, na podstawie sprawozdań poszczególnych Dyrekcyj Kolei Państwowych oraz Zarządów i Kierownictw Budowy.

2) Prowadzenie Ksiąg budżetowych i ksiąg kapitałów zasobów.

3) Księgowanie zleceń sporządzanych przez Departamenty, z kredytów, pozostających w dyspozycji Ministerstwa Komunikacji.

4) Czuwanie nad likwidacją należności i zobowiązań w rachunku bieżącym, kaucyjnym i depozytowym.

5) Księgowanie dotacji pieniężnych, udzielanych Dyrekcjom Kolei Państwowych, Zarządom i Kierownictwom Budowy oraz księgowanie przelewów gotówkowych Dyrekcji Kolei Państwowych.

6) Ewidencja i kontrola majątku kolejowego.

7) Czuwanie nad stanem rachunków Ministerstwa Komunikacji w bankach i w P. K. O.

8) Sporządzanie zleceń książkowych (memoriałowych).

9) Rejestracja zleceń kasowych i książkowych.

10) Zestawienia sprawozdań budżetowych i buchalteryjnych, periodycznych i rocznych oraz bilansu przedsiębiorstwa P. K. P.

11) Archiwum dokumentów kasowych i rachunkowych.

12) Organizacja księgowości w Dyrekcjach Kolei Państwowych, opracowywanie i wydawanie odpowiednich przepisów, czuwanie nad prawidłowym wykonywaniem księgowości.

13) Przeprowadzanie periodycznych rewizji Kasy Głównej P. K. P.

Kasa Główna.

1) Realizacja zleceń, sporządzanych przez Departamenty Ministerstwa Komunikacji.

2) Wystawianie czeków, na zlecenie Departamentu Finansowego.

3) Przyjmowanie wpłat na rachunek przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe.

4) Podnoszenie pieniędzy z banków i z P. K. O.

5) Przechowywanie papierów wartościowych.

6) Przechowywanie duplikatów kluczy kas Dyrekcyjnych.

7) Prowadzenie przepisanych ksiąg kasowych.

b) W ustępie „5 Wydział Budżetowy”, pozycji 3 nadaje się następujące brzmienie:

„Czuwanie nad równowagą budżetową oraz sporządzanie sprawozdań rocznych o wykonaniu budżetu”.

Wykreśla się w zupełności pozycje 5 i 9 tego ustępu (Dz. U. M. K. Nr. 1 z r. 1925 p. 1).

c) W ustępie „7 Wydział Rozchodów” w poz. 2 po słowach „Dyrekcji Kolejowych” umieszcza się wyrazy „oraz Zarządów i Kierownictw Budowy P. K. P.”.

Pozycji 3-ciej nadaje się następujące brzmienie: „Kontrola wszelkich rozchodów oraz wpływów, niezwiązanych z przewozami, badanie miesięcznych sprawozdań rachunkowych pod względem racjonalnej gospodarki finansowej badanie obrotów kapitału zasobów oraz ewidencja zapasu materiałów”.

Po powyższej pozycji 3-ciej umieszcza się następujące dwie nowe pozycje.

„3a. Zestawianie wpływów i rozchodów gotówkowych oraz sporządzanie miesięcznych planów finansowych.

Rewizja i likwidacja wszelkich zleceń kasowych, sporządzanych przez Departamenty Ministerstwa Komunikacji a realizowanych przez Kasę Główną P. K. P., oraz sporządzanie zleceń Kasowych Departamentu Finansowego.

3b. Stała rewizja Kasy Głównej P. K. P.”.

SPRAWY FINANSOWE.

57.

Nr. II. 2174.5/29 z dnia 15 marca 1929 r. w sprawie zmian i uzupełnień szematu budżetowego.

W uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 22/II r. b. Nr. II/1611/5/29 w sprawie zmian i uzupełnień szematu budżetowego zarządza się z ważnością od 1 kwietnia 1929 r. co następuje:

W części II „Wydatki”.

Na stronie 79 skreśla się treść uwagi do paragrafu 4 i wprowadza się nową: „Wagony motorowe, parowe, spalinowe i akumulatorowe. Tu zalicza się koszty materiałów pędnych (paliwo, smary) czyszczenia”.

wa, prądu do ładowania akumulatorów, bezpieczników, żarówek i t. p., oraz koszty utrzymania stacji ładowniczych elektrycznych".

Na stronie 89 wprowadza się nową uwagę do pozycji 1d „Wagonv motorowe, parowe, spalinowe i akumulatorowe. Tu zalicza się koszty utrzymania i naprawy części wagonowej i mechanicznej wagonu, oraz wymiany silników, przekładnic, urządzeń pomocniczych mechanicznych, prądnic, silników elektrycznych, akumulatorów, urządzeń pomocniczych elektrycznych, instalacji elektrycznych i t. p.".

58.

Nr. II/2220/7/29 z dnia 18 marca 1929 r. w sprawie zmian wprowadzonych do tablicy grup i podgrup rachunkowych, obowiązujących na Polskich Kolejach Państwowych.

W uzupełnieniu rozporządzenia z dn. 16/II. 1926 r. Nr. II/1322/26 Ministerstwo Komunikacji, wobec powstania nowych Zarządów i Kierownictw Budowy Kolei Państwowych (patrz Dz. U. M. K. Nr. 9, poz. 82 i 83 oraz Nr. 17, poz. 189), zarządza co następuje:

1) W grupie rachunkowej „11” „Rachunki Bieżące” znosi się numerację podgrup 16 a, 16 b i 16 c i wprowadza się nową podgrupę „16” pod nazwą: „Zarządy i Kierownictwa Budowy”. Nazwę tę należy wpisać w rubryce „Wyszczególnienie podgrup i t. d.” „Tablicy grup i podgrup rachunkowych”.

2) Obok powyższej podgrupy „16” w rubryce następnej Tablicy grup i podgrup należy wpisać konta w porządku następującym:

- a) Kierownictwo Przebudowy Węzła Warszawskiego,
- b) Zarząd Budowy Kolei Państwowych Herby-Inowrocław i Bydgoszcz - Gdynia,
- c) Kierownictwo Budowy Kolei Państwowych Woropajewo - Druja,
- d) Kierownictwo Budowy Gmachu Dyrekcji i Kolonii mieszkalnej w Chełmie.

Konta te otwiera się dla poszczególnych Dyrekcji Kolei Państwowych, Kierownictwa natomiast winny wprowadzić u siebie konta poszczególnych Dyrekcji kolejowych w porządku takim, jak w grupie rachunkowej „7”.

3) W rubryce tej samej p. n. „Rodzaj operacji . . .” niżej należy wpisać: „Na powyższem koncie księguje się po stronie „Debet” wydatki dokonane na rachunek powyżej wykazanych jednostek samodzielnych lub materiały im dostarczone na „Credit” zaś wpłaty otrzymane na pokrycie tych wydatków oraz inne wpływy na rzecz tych jednostek, lub materiały od nich otrzymane”.

4) W rubryce „Uwagi dotyczące . . .” wpisać: „Obroty na tej podgrupie winny być likwidowane **bezwzględnie pieniężnie**, a księgowanie na poszczególnych kontach winno być równoległe i wzajemnie uzgodniane co miesiąc. Z końcem rocznego okresu sprawozdawczego (budżetowego) wzajemne salda muszą być identyczne, a wszelkie niezgodności przed sporządzeniem sprawozdania rocznego wyjaśnione i odpowiednio uregulowane.

5) W rubryce „Nr. Nr. wzorów . . .” wpisać „Do Nr. 16 załącznik na wzorze I z podziałem na poszczególne konta tak do sprawozdań miesięcznych jak i rocznych”.

Wszelkie zarządzenia wydane dotychczas i dotyczące rachunków Zarządu i Kierownictw Budowy Kolei Państwowych i Przebudowy pozostają w swej mocy.

Jednocześnie poleca się skreślić w tablicy grup i podgrup rachunkowych — jako już nieaktualne — nazwy i wszelkie uwagi, dotyczące podgrup 15, 18 i 34 w grupie rachunkowej „11”, pozostawiając jedynie numerację tych podgrup.

Niniejsze rozporządzenie obowiązuje z dniem ogłoszenia.

59.

Nr. II/8005/7/28 z dnia 21 marca 1929 r. w sprawie ewidencji djet wypłaconych pracownikom kolejowym na rachunek osób trzecich.

W związku z rozporządzeniem Ministerstwa Komunikacji z dnia 5/VI. 1928 Nr. II/3905/7/28 w sprawie zarachowywania i ewidencji djet, wypłaconych na rachunek osób trzecich za udział w Komisjach przy odbiorze materiałów drzewnych, Ministerstwo Komunikacji wyjaśnia, że wspomnianą ewidencję djet mają prowadzić i te Wydziały, których organy interwenjowały przy odbiorze materiałów.

Wydziały te powinny przysyłać co miesiąc do Wydziału Rachunkowego wykaz wypłaconych djet na rachunek osób trzecich ze wskazaniem następujących danych:

1) Imię i nazwisko osoby (firmy), 2) przedmiot dostawy oraz daty odbioru, 3) czas trwania odbioru, 4) wysokość djet podlegających zwrotowi, i 5) konto zarachowania.

Wydział Rachunkowy po otrzymaniu danego wykazu potrąca firmie z najbliższych rachunków odnośne należności na dobro wskazanego konta poczem przysyła wspomniany wykaz właściwemu Wydziałowi do wiadomości.

SPRAWY EKSPLOATACYJNE.

60.

Nr. IV 353/13 z dnia 9 marca 1929 r. w sprawie legitymacji uprawniających do bezpłatnego przejazdu pocztowych organów inspekcyjnych, powołanych do rewizji służby przewozowej.

W myśl § 1 i 11 Rozporządzenia Ministrów Kolei i Przemysłu i Handlu z dnia 19/XI. 1925 r. (Dz. Ust. Nr. 121, poz. 870) pocztowe organy inspekcyjne powołane do rewizji służby przewozowej mają prawo bezpłatnego przejazdu w wagonach i przedziałach pocztowych, celem wykonywania inspekcji. Organy te mają posiadać specjalne legitymacje przełożonej władzy, uzgodnione pod względem formy z zarządkiem kolejowym.

Wzór takiej uzgodnionej legitymacji przy niniejszym załącza się do wiadomości i wydania odpowiednich zarządzeń.

WZÓR LEGITYMACJI.

Wymiary 11 cm. $\times$ 7½ cm.

Papier koloru zielonego.

Ważna za okazaniem legitymacji osobistej	
Nr.	Ważna do .....
LEGITYMACJA	
.....	
jest uprawniony do rewizji poczt ruchomych	
.....	
Podpis właściciela	Podpis wystawiającego legitymację
.....	.....
Pieczeń	.....

SPRAWY ZASOBOWE.

61.

Nr. VI/4900/23/29 z dnia 20 czerwca 1929 r. w sprawie stosowania na P. K. P. zatwierdzonych warunków technicznych.

Ministerstwo Komunikacji poleca z dniem ogłoszenia niniejszego stosować na P. K. P. podane niżej warunki techniczne dostawy:

- 1) żarówek,
- 2) wyrobów gumowych,
- 3) węgla drzewnego.

WARUNKI TECHNICZNE DOSTAWY ŻARÓWEK DLA P. K. P.

Warunki niniejsze mają zastosowanie:

- a) do żarówek nowych oraz regenerowanych;
- b) „ „ z bańką ze szkła przezroczystego i bezbarwnego;
- c) „ „ z drucikiem wolframowym;
- d) „ „ o wymiarach zwykłych, normalnoświecowych i wysokoświecowych;
- e) do partii, wynoszących co najmniej 100 sztuk żarówek, każda o mocy co najmniej 100 W włącznie, lub co najmniej 25 sztuk żarówek każda o większym poborze mocy.

Każda żarówka powinna posiadać na trzonku lub bańce następujące napisy wyraźne i wykonane w sposób trwały: a) nominalne napięcie, b) nominalny pobór mocy, c) nazwę lub godło firmy, która wykonała żarówkę i d) na bańce wytrawione godło kolejowe i cechę P. K. P.

Nominalne napięcia i moce.

Ustala się następujące nominalne napięcia żarówek normalnych: 110, 127 i 220 woltów. Czasowo do nominalnych zalicza się również dwa dodatkowe napięcia: 120 i 240 woltów. Ustala się następujące nominalne pobory mocy dla żarówek normalnych: 15, 25, 40, 60, 100, 150, 200, 300, 500, 750, 1000 i 1500 watów.

Badanie fizyczno-konstrukcyjne.

1) Badaniu poddaje się nie mniej niż 5% żarówek całej partii, jeżeli partja nie przekracza 10.000 sztuk. Przy większych partiach bierze się do zbadania 500 szt. z pierwszych 10.000 żarówek i dodatkowo 3% pozostałej ilości żarówek. Ilość żarówek poddawanych badaniom powinna być podzielona przez 5 i wynosić najmniej 10 sztuk.

2) Żarówki do badania należy brać nie z jednego opakowania lecz z możliwie dużej ilości opakowań i, o ile możliwości równomiernie z całej partji. W tym celu partję dzieli się na tyle mniej więcej równych części (działów), ile żarówek w danej partji ma podlegać badaniu na trwałość, p. p. 2. Badania na trwałość i z każdego działu wybiera się możliwie jednakową ilość żarówek.

3) Wybrana żarówka każdego działu zaopatruje się w osobny znak celem łatwiejszego wyboru żarówek do badania na trwałość (p. 3-ci).

Ten sam znak robi się na opakowaniach danego działu, co ułatwia w następstwie dobieranie żarówek zastępczych na przypadek uszkodzenia lub odrzucenia niektórych żarówek podczas badania wskutek przyczyn ubocznych, a nie wskutek defektów w samych żarówkach np. na przypadek stłuczenia żarówki wskutek nieostrożnego obchodzenia się z nią.

4) Badaniu pod względem fizyczno-konstrukcyjnym można poddawać żarówki w stanie jeszcze „niedojrzałym“.

5) Wybrane do badań żarówki powinny odpowiadać następującym warunkom:

- a) bańki powinny być jednakowego i symetrycznego kształtu i jednakowych wymiarów, czyste, przezroczyste, ze szkła bezbarwnego, bez plam, skaz i smug;
- b) oba styki trzonka (łuska i stopa) powinny być wykonane z mosiądzu, izolacja trzonków zarówno jak i spoiwo powinny być odporne na wilgoć; trzonek powinien być osadzony mocno i symetrycznie względem osi bańki, wymiary trzonka powinny być zgodne z obowiązującymi normami polskimi,
- c) elektrody powinny być połączone w sposób staranny i pewny zarówno z drucikiem żarowym, jak i ze stykami trzonka; w miejscu połączenia elektrod ze stykiem trzonka nie powinno być nadmiaru lutowania, utrudniającego dobry kontakt ze stykami oprawki; obecność lutowia w krawędziach styku gwintowego jest niedopuszczalna.

6) Jeżeli więcej niż 10% żarówek poddanych badaniom fizyczno-konstrukcyjnym nie odpowiada warunkom podanym w p. 5-ym całą partję odrzuca się.

Badania energetyczno - świetlne.

1. Pod względem energetyczno - świetlnym żarówki bada się tylko wtedy, gdy partja nie została odrzucona na podstawie p. 6 badań fizyczno - konstrukcyjnych.

2. Do badania żarówek pod względem energetyczno - świetlnym bierze się taką samą ilość żarówek jak do badania pod względem fizyczno - konstrukcyjnym i wyboru dokonywa się w ten sam sposób (pp. 1, 2 i 3 badań fizyczno - konstrukcyjnych).

3. Badanie początkowego stanu żarówki pod względem energetyczno - świetlnym polega na wyznaczeniu dwu wielkości: początkowego rzeczywistego poboru mocy i początkowego rzeczywistego strumienia świetlnego, oraz na obliczeniu początkowej rzeczywistej sprawności.

4. Początkowy rzeczywisty pobór mocy nie powinien odchyłać się od nominalnego poboru mocy więcej, niż o $\pm 10\%$.

5. Początkowa rzeczywista sprawność żarówki nie powinna odchyłać się od początkowej normalnej sprawności, ustalonej dla danego typu żarówek w poz. 3-ej podanej tablicy I, więcej niż o 10% w dół.

Tablica I.

Typ żarówki			Typ żarówki		
Nominalne napięcie (V)	nominalny pobór mocy (W)	Początkowa, normalna sprawność (lum/W)	Nominalne napięcie (V)	nominalny pobór mocy (W)	Początkowa, normalna sprawność (lum/W)
1	2	3	1	2	3
110, (120), 127	15	8,6	220, (240)	15	7,4
	25	9,4		25	8,1
	40	10,0		40	8,3
	60	11,2		60	9,2
	100	12,8		100	10,7
	150	14,0		150	12,0
	200	14,7		200	12,8
	300	15,5		300	13,8
	500	16,4		500	14,7
	750	17,0		750	15,3
	1000	17,4		1000	15,8
	1500	17,8		1500	16,4

6. Jeżeli więcej niż 20% poddanych badaniu żarówek nie odpowiada choć jednemu z dwu warunków ustalonych w p.p. 4 i 5, (żarówka nieodpowiadająca obu warunkom liczy się tylko jeden raz) całą partję odrzuca się.

UWAGA: Przed poddaniem żarówek badaniu pod względem energetyczno - świetlnym i na trwałość należy żarówki doprowadzić do stanu dojrzałości t. j. świecić je pod nominalnem napięciem w ciągu 3 godzin.

Badania na trwałość.

1. Badania na trwałość poddaje się żarówki tylko wtedy, gdy partja nie ulega odrzuceniu na podstawie p. 6 badań fizyczno - konstrukcyjnych i p. 6 badań energetyczno - świetlnych.

2. Jeżeli partja zawiera mniej niż 200 sztuk, badaniu podlega najmniej 5 żarówek, jeżeli zaś od 200 do 1000 sztuk włącznie najmniej 6 sztuk z pierwszych 200 sztuk i najmniej po 1-ej sztuce dodatkowej z każdych następnych 200 sztuk. Jeżeli ilość ogólna przekracza 1000 sztuk, badaniu podlega najmniej 10 sztuk z pierwszego tysiąca i najmniej po jednej sztuce dodatkowej z każdego następnego pół tysiąca.

3. Do badania na trwałość wybiera się żarówki z pośród tych, których stan początkowy pod względem fizyczno - konstrukcyjnym i energetyczno - świetlnym już zbadano, a mianowicie wybiera się po jednej żarówce z każdego działu. Należy obliczyć średnią arytmetyczną wartość początkowych rzeczywistych sprawności wszystkich żarówek. (iloraz otrzymany z podziału rzeczywistego strumienia świetlnego przez rzeczywisty pobór mocy) pochodzących z jednego działu i wziąć do badania z każdego działu tę żarówkę, której początkowa rzeczywista sprawność najmniej odbiega od otrzymanej średniej arytmetycznej wartości.

4. Badanie żarówek na trwałość polega na określeniu czasu, w ciągu którego żarówka świeciła pod stałym napięciem, praktycznie równym nominalnemu, aż do przepalenia się drucika żarowego. Żarówka, której rzeczywisty strumień świetlny spadł poniżej 60% swej wartości początkowej, uważa się za żarówkę z zupełnie przepalonym drucikiem.

5. Normalna trwałość żarówki wszelkiego typu 1000 godzin.

6. Partję odrzuca się, jeżeli rzeczywista średnia trwałość wszystkich żarówek, poddanych badaniu na trwałość, odchyła się od normalnej trwałości w dół więcej niż o procent wskazany w pozycji 2-ej tablicy II t. j. jeżeli rzeczywista średnia trwałość jest mniejsza od minimalnej wartości podanej w poz. 3-ej tejże tablicy.

Tablica II.

Liczba żarówek poddanych badaniu na trwałość	Największe dopuszczalne odchylenie w dół rzeczywistej średniej trwałości od normalnej (%)	Najmniejsza dopuszczalna wartość rzeczywistej średniej trwałości (godzin)
1	2	3
5	25	750
6	23	770
7	21	790
8	20	800
9	19	810
10	18	820
11	17	830
12—13	16	840
14—15	15	850
16—17	14	860
18—19	13	870
20—24	12	880
25—29	11	890
30—34	10	900
35—44	9	910
45—54	8	920
55—99	7	930
100 i więcej	6	940

UWAGA: Żarówki, których drucik zerwał się wskutek wypadku przed ukończeniem badania nie uwzględniają się przy obliczaniu rzeczywistej średniej trwałości.

Badanie żarówek na trwałość można przerwać z chwilą, kiedy rzeczywista średnia trwałość przekroczyła wartość podaną w p. 3 tabl. 11-ej.

P. K. P. Ser. Z. Nr. 204.

Tymczasowe warunki techniczne dostawy wyrobów gumowych dla P. K. P.

Wszystkie zakupywane wyroby gumowe powinny być pochodzenia krajowego i winny ściśle odpowiadać warunkom zamówienia i zatwierdzonym rysunkom lub wzorom.

Warunki ogólne na dostawę wyrobów gumowych.

Wyroby gumowe powinny być:

- a) świeżo wykonane, nieprzewulkanizowane, wolne od szkodliwych domieszek,
- b) o powierzchni gładkiej bez porowatości, wolnej od pęcherzy i skaz,
- c) ściśle, giętkie i elastyczne,
- d) odporne na wszelkie wpływy atmosferyczne, zwłaszcza na wilgoć i silne promienie słoneczne, oraz na różnicę temperatur w granicach od 20° C poniżej zera do 150° C powyżej zera, wreszcie nie powinny być uszkodzone oraz nie powinny tracić posiadanych własności podczas trwania gwarancji,
- e) o ciężarze właściwym masy gumowej nie większym niż 1,5,
- f) wyroby gumowe o ściśle podanych w zamówieniu wymiarach powinny posiadać odłany w tworzywie uwypuklony znak P.K.P., znak fabryczny oraz rok półrocze dostawy.

Warunki ogólne na dostawę węży gumowych.

Węże gumowe powinny odpowiadać ogólnym warunkom na dostawę wyrobów gumowych, a poza tym powinny być:

- a) wykonane zgodnie z wymiarami podanymi na rysunku lub w zamówieniu z dopuszczalnym odchyleniem w stosunku do długości ± 5 mm. i $\pm 0,5$ mm. w stosunku do grubości ścianki, oraz do 1 mm. w różnicy grubości ścianek przeciwległych,
- b) przedkładki płóciennne powinny być gęsto tkane z materiału (bawełny lub lnu) bardzo trwałego, mocnego i podatnego przy wyginaniu węża i zarazem powinny być nawskroś przepojone masą gumową oraz przedzielone warstwami gumowymi w równych odstępach i równolegle. Warstwy gumowe z przekładkami płóciennymi powinny tworzyć jedną zwartą całość,

- c) sprężyny spiralne wewnętrzne lub zewnętrzne i w zależności od zamówienia, mosiężne lub stalowe, cynkowane, powinny być skręcone cylindrycznie i posiadać równe odstępy zwojów, wskazane na rysunku,
- d) pasek gumowy (bez przekładek płóciennych) wycięty z węża powinien posiadać taką rozciągliwość i elastyczność, aby po wydłużeniu go do 3-ch krotnej długości powrócił do pierwotnej długości bez żadnych uszkodzeń i przy zachowaniu całkowitej sprężystości,
- e) wszystkie węże powinny się łatwo wyginać na łuku o promieniu mierzonym od środka węża — równym potrójnej zewnętrznej średnicy węża — bez załamów, uszkodzeń i śladów rozdzielania się warstw,
- f) końce węży powinny bez uszkodzeń wchodzić na odpowiednie nasadki, a dla ułatwienia nasadzania wewnętrzne kanty z obu końców powinny być nieco zaokrąglone.

Warunki szczegółowe na dostawę wyrobów gumowych.

1. WĘŻE GUMOWE DO OGRZEWANIA PAROWEGO.

Węże powinny posiadać 5 przekładek płóciennych, oraz niżej określone wymiary:

$$\begin{aligned} & 35 \times 55 \times 600 \text{ mm.} \\ & 38 \times 60 \times 580 \text{ " } \\ & 38 \times 60 \times 380 \text{ " } \end{aligned}$$

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 10 kg/cm² — w przeciągu 15 minut — nie powinny ujawniać żadnych nieszczelności lub nadpęknąć i nie skręcać się. Pogrążone we wrzącej wodzie na przeciąg 1 godziny — nie powinny wykazywać żadnych zmian, zwłaszcza nie rozpadać się warstwami.

Włączone do przewodu parowego powinny pod ciśnieniem 5 kg/cm² w ciągu 20-to godzinnej próby wykazywać zupełną szczelność i brak uszkodzeń.

2. WĘŻE GUMOWE DO HAMULCÓW O SPRĘŻONEM POWIETRZU.

Węże powinny posiadać 5 przekładek płóciennych, oraz niżej określone wymiary:

$$\begin{aligned} & 15 \times 30 \times 760 \text{ mm.} \\ & 28 \times 44 \times 760 \text{ " } \\ & 28 \times 44 \times 620 \text{ " } \\ & 35 \times 51 \times 600 \text{ " } \end{aligned}$$

Węże powinny być poddane próbie hydraulicznej 15 kg/cm² w przeciągu 15 minut przy czym nie powinny ujawniać żadnych nieszczelności lub nadpęknąć i nie powinny się skręcać.

Włączone do przewodu powietrznego powinny w ciągu 1-no tygodniowej próby wykazywać zupełną sprawność. Węże powinny być dostarczane z pokrowcami z płótna żaglowego.

3. WĘŻE GUMOWE DO HAMULCÓW PRÓŻNIOWYCH HARDY'EGO.

Wężę powinny posiadać 2 przedkładki trykotowe, wewnętrzną sprężynkę spiralną oraz niżej określone wymiary:

52/58	×	68	×	500	mm.
"	"	"	×	650	"
45	×	56	×	500	"
25/30	×	40	×	460	"
"	"	"	×	500	"
"	"	"	×	600	"
"	"	"	×	650	"
"	"	"	×	700	"
"	"	"	×	750	"
"	"	"	×	800	"
"	"	"	×	1000	"

Po rozrzedzeniu powietrza do 50 cm. słupa rtęci powinny wykazywać spadek próżni nie większy, jak 5 cm. po upływie każdej minuty. Wężę te podlegają praktycznej próbie w przeciągu 1 tygodnia i powinny posiadać okładkę płócienną.

4. WĘŻE GUMOWE DLA PRZEPŁYWU WODY Z TENDRA DO PAROWOZU.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, sprężynę spiralną umieszczoną wewnątrz ścianki, oraz niżej określone wymiary:

52	×	80	×	1100	mm.
72	×	95	×	1350	"

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 10 kg/cm² w przeciągu 15 minut — nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć.

5. WĘŻE GUMOWE DO MYCIA KOTŁÓW NA GORĄCO.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, sprężynę spiralną zewnętrzną oraz niżej podany wymiar:

$$40 \times 60 \times 15000 \text{ mm.}$$

względnie długość podaną w zamówieniu.

Pod ciśnieniem pary 10 kg/cm² w przeciągu 15 minut wężę nie powinny ujawniać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć i nie skręcać się.

6. WĘŻE GUMOWE DO MYCIA KOTŁÓW NA ZIMNO.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, sprężynę spiralną zewnętrzną, oraz niżej podany wymiar:

$$50 \times 75 \times 20000 \text{ mm.}$$

względnie długość podaną w zamówieniu.

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 10 kg/cm² w przeciągu 15 minut — nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć.

7. WĘŻE GUMOWE DO NAPEŁNIANIA ZBIORNIKÓW GAZEM.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, oraz niżej podany wymiar:

$$16 \times 35 \times 20000 \text{ mm.}$$

względnie długość podaną w zamówieniu.

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 12 kg/cm² w przeciągu 15 minut — nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć.

8. WĘŻE GUMOWE DO PRZYZRZĄDÓW PNEUMATYCZNYCH.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, sprężynę spiralną zewnętrzną, oraz niżej podany wymiar:

$$16 \times 28 \times 20000 \text{ mm.}$$

względnie długość podaną w zamówieniu.

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 20 kg/cm² w przeciągu 5 minut nie powinny ujawniać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć.

9. WĘŻE GUMOWE DO POLEWANIA WĘGLA.

Wężę powinny posiadać 3 przedkładki płócienne, sprężynę spiralną zewnętrzną, oraz niżej podany wymiar:

$$15 \times 30 \times 1000 \text{ mm.}$$

względnie długość podaną w zamówieniu.

Pod ciśnieniem pary 10 kg/cm² w przeciągu 15 minut — nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności i nadpęknięć.

10. WĘŻE GUMOWE DO PRZEDMUCHIWANIA RUR PŁOMIENNYCH.

Wężę powinny posiadać 5 przedkładek płóciennych, sprężynę spiralną wewnętrzną, oraz wymiary ściśle według zamówienia.

Pod ciśnieniem pary 10 kg/cm² w przeciągu 15 minut — nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności i nadpęknięć.

11. WĘŻE GUMOWE DO TLENU I ACETYLENU.

Wężę powinny posiadać 3 przedkładki płócienne, pancerz z drutu stalowego o 3 mm. i wymiary ściśle według zamówienia.

Próbowane hydraulicznie pod ciśnieniem wewnętrznym 25 kg/cm² w przeciągu 5 minut nie powinny wykazywać żadnych nieszczelności lub nadpęknięć.

12. WĘŻE GUMOWE (RURKI) DO LAMP GAZOWYCH.

Wężę powinny być bardzo elastyczne i nie posiadać śladów pęknięć na powierzchni.

Wymiary ich powinny ściśle odpowiadać wymiarom podanym w zamówieniu. Kawalek węża

dług. 100 mm. wydłużony 4-krotnie i trzymany w napięciu w ciągu 1 minuty powinien pozostać nieuszkodzonym.

Warunki odbioru węży gumowych.

Z dostarczonej partii węży gumowych nie mniej niż 5% z każdego gatunku i wymiaru podlega oględzinom i pomiarom według warunków ogólnych i szczegółowych na dostawę węży gumowych.

Dla dokonania prób specjalnych z każdego gatunku i wymiaru węży wybiera się 1% węży, nie mniej jednak, jak 2 sztuki. Wyniki oględzin i pomiarów w/g ogólnych warunków dla węży, jak również wyniki prób specjalnych decydują o przyjęciu lub odrzuceniu całej partii węży danego gatunku i wymiaru bez prawa jakiegokolwiek odszkodowania ze strony dostawcy za poniesione straty.

Szczeliwo gumowe do przewodów parowych i powietrznych.

Wszystkie rodzaje szczeliwa gumowego powinny odpowiadać ogólnym warunkom na wyroby gumowe. Pod naciskiem stałym $30 \text{ kg/cm}^2 = 11''$ trwającym jedną godzinę, szczeliwo gumowe nie powinno ulegać żadnemu odkształceniu i nie powinno wykazywać nadpęknięć na powierzchni.

Warunki przyjęć.

Z każdej dostarczonej partii szczeliwa wybiera się nie mniej jak 2%, które poddaje się próbom mechanicznym na wyżej wskazane obciążenie, oraz sprawdza się ciężar właściwy gumy i jej własności w myśl ogólnych warunków na wyroby gumowe.

Po dokonaniu prób odrzuca się ta partja, z których próby dały wyniki ujemne.

Płyty gumowe.

Płyty gumowe bez przekładek o grub. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 16 i 20 mm. i z przekładkami o grub. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10 i 16 mm. powinny odpowiadać ogólnym warunkom na wyroby gumowe, a w szczególności:

- a) płyty gumowe grubości od 2 mm. wzwyż z przekładkami płóciennymi lub bez nich, powinny być wykonane z gumy o takich własnościach, aby kawałek, wycięty z płyty o wymiarach $100 \times 100 \text{ mm.}$, pod odpowiednim obciążeniem trwającym 10 minut, zwężony o $\frac{1}{3}$ grubości — powrócił do pierwotnej grubości i nie wykazywał żadnych zniekształceń i uszkodzeń,
- b) płyty gumowe z przekładkami płóciennymi, pogrążone we wrzącej wodzie na przeciąg 1-ej godziny, po wyjęciu ich i ostudzeniu nie powinny pęcznieć, ujawniać rys i nadpęknięć na powierzchni, wreszcie rozpadać się warstwami,

Warunki przyjęć.

Z każdej dostarczonej partii płyt należy wybrać nie mniej jak 2% płyt dowolnie wziętych z każdego gatunku i wymiaru, nie mniej jednak, jak po dwa arkusze, z których wycina się z narożników po dwa kawałki o wymiarach $100 \times 100 \text{ mm.}$, sprawdza się ciężar właściwy gumy i jej własności oraz poddaje się próbom mechanicznym w myśl ogólnych warunków dostawy wyrobów gumowych.

W razie ujemnych wyników prób każdą dostarczoną partję płyt, z których próby wydały wyniki ujemne, odrzuca się.

Kłapy gumowe do pomp wodnych.

Kłapy gumowe pomp wodnych powinny ściśle odpowiadać warunkom zamówienia, oraz ogólnym warunkom dla wyrobów gumowych, jak również posiadać następujące właściwości:

- a) ciężar właściwy klap nie powinien być większy niż 1,0,
- b) brzegi klap powinny być według podanych wymiarów dokładnie przycięte,
- c) pod naciskiem stałym $30 \text{ kg/cm}^2 = ''$ w przeciągu jednej godziny kłapy nie powinny wykazywać żadnych uszkodzeń.

Warunki przyjęć.

Z każdej dostarczonej partii klap należy wybrać 2% klap nie mniej jednak jak po 2 sztuki z każdego gatunku i wymiaru, sprawdza się ciężar właściwy gumy i jej własności oraz poddaje się próbom mechanicznym w myśl ogólnych warunków dostawy wyrobów i węży gumowych.

Po dokonaniu prób odrzuca się te partje, z których próby dały wyniki ujemne.

Krażki gumowe do szkieł wodowskazowych.

Krażki gumowe do szkieł wodowskazowych powinny ściśle odpowiadać warunkom zamówienia oraz ogólnym warunkom na wyroby gumowe a w szczególności:

- a) wymiary krażków powinny ściśle odpowiadać zamówieniu z dopuszczalną tolerancją wymiarów 1% licząc w obu kierunkach,
- b) pod naciskiem stałym 30 kg/cm^2 , trwającym jedną godzinę, krażki nie powinny ulegać odkształceniu i nie powinny wykazywać żadnych zarysowań lub pęknięć,
- c) gotowane we wrzącej wodzie w przeciągu jednej godziny, krażki nie powinny twarzenieć lub podlegać jakimkolwiek zmianom i uszkodzeniom,
- d) krażki podlegają próbom praktycznym w przeciągu dwóch próbnych po 200 klm. jazd parowozu,

Warunki przyjęć.

Z każdej dostarczonej partii wybiera się nie mniej jak 3% krawków, które poddaje się próbom na wyżej wskazane obciążenie, oraz sprawdza się ciężar właściwy gumy i jej własności w myśl ogólnych warunków na wyroby gumowe.

Po dokonaniu próby odrzuca się te partje, z których próby dały wyniki ujemne.

Powtórne badanie.

Na żądanie i koszt dostawcy, o ile pierwsze badanie dało ujemny wynik można przeprowadzić badanie powtórne.

Przy powtórnej próbie poddaje się wyroby gumowe wskazanym w warunkach technicznych próbom mechanicznym, oraz sprawdza się własności i ciężar gatunkowy gumy w myśl ogólnych warunków na dostawę wyrobów gumowych, przyczem do badania bierze się ponownie wybraną podwójną ilość próbników z każdego gatunku i wymiaru dostarczonej partii wyrobów gumowych. W razie ujemnych wyników choćby jednej próby odrzuca się każdą partję, z której powyższa próba była brana, dostawca zaś niema prawa do jakiegokolwiek odszkodowania.

Wytwórnia poręcza jednoroczny okres służby dla węży gumowych, za wyjątkiem węży do polewania węgla, i lamp gazowych, licząc początek okresu poręki od 1 stycznia lub 1 lipca półroczu następnego po dostawie.

P. K. P. Ser. Z. Nr. 209.

WARUNKI TECHNICZNE

dostawy węgla drzewnego dla P. K. P.

Węgiel drzewny powinien być jednostajnie i dobrze wypalony z drzewa zdrowego miękkiego lub twardego (sosna, brzoza, buk). Grubość materiału wziętego do wypalania powinna być nie mniejsza jak 6 — 8 cm.

Węgiel drzewny nie powinien zawierać niedopałków, powinien być ścisły, mieć kolor brunatno-czarny z połyskiem i posiadać wyraźnie uwidocznione słoje. Przy uderzeniu węgiel powinien wydawać dźwięk, lekko rozpadać się na kawałki o powierzchni złomu błyszczącej, jednolitej i jednakowej z powierzchnią zewnętrzną, z ostremi wyraźnie zaznaczonymi brzegami. Węgiel na ognisku kowalskim nie powinien iskrzyć się, lecz żarzyć przy niewielkiej ilości niebieskawego dymu. Węgiel nie powinien zawierać domieszek postronnych w rodzaju ziemi, piasku, śmieci lub innych zanieczyszczeń i powinien odpowiadać zatwierdzonym wzorom.

Jeden hektolitr węgla drzewnego powinien ważyć:

z drzewa miękkiego nie mniej jak 20 kg.,
 „ „ twardego „ „ „ 25 „

Węgiel drzewny nieodpowiadający powyższym warunkom odrzuca się.

Próbne badanie.

Węgiel który na podstawie zewnętrznych oględzin został przyjęty, poddaje się badaniom, a mianowicie należy określić:

1) zawartość drobnicy i mialu, waga których nie może przekraczać 10%.

Celem dokonania próby wybiera się szuflę z różnych warstw, nie mniej niż 50 kg. węgla, który przepuszcza się przez sito, z okrągłych prętów żelaznych, naciągniętych w podłużnym kierunku, z szerokością prześwitu 20 mm. Przy badaniu sito ustawia się pod kątem 45°, węgiel na sito powinien być rzucany przy pomocy szuflki węglowej. Węgiel drzewny może być przyjmowany z większą niż 10% zawartością drobnicy, jednakże z potrąceniem z ceny jednostki po 2,5% za każdy procent nadmiaru drobnicy. Węgiel posiadający więcej niż 20% drobnicy przyjmowany być nie może.

2) Zawartość wody (stopień wilgotności) w węglu nie powinna przekraczać 5%, co powinno być stwierdzone przez wysuszenie, w przeciągu 24-ch godzin w normalnej pokojowej temperaturze, jednego hektolitra węgla wziętego z różnych warstw i rozsypanego cienką warstwą na blasze.

Jeżeli waga rzeczywista przyjętego węgla przekracza wagę obliczoną w powyższy sposób więcej niż o 5%, lecz nie więcej 15%, węgiel może być przyjęty z potrąceniem z ceny jednostki po 1,25% za za każdy procent wilgoci powyżej 5%.

Węgiel zawierający wilgoci powyżej 15% odrzuca się.

Badanie powtórne.

Jeżeli dostawca zakwestjonuje wynik badania pierwszej próby, na podstawie której węgiel odrzucono, przeprowadza się na żądanie i koszt dostawcy powtórna próbę z ponownie wybranej podwójnej ilości węgla drzewnego, przyczem ujemne wyniki choć jednej próby decydują o odrzuceniu całej partji węgla, dostawca zaś nie ma prawa do jakiegokolwiek odszkodowania.

P. K. P. Ser. Z. Nr. 208.

ZAWIADOMIENIA:

RUCH SŁUŻBOWY W MINISTERSTWIE KOMUNIKACJI.

(Sprawy szczegółowo-osobowe):

Zwolnienie.

Zięba Jan, — St. referent M. K. na zasadzie postanowień art. 116. Ustawy z dnia 17 lutego 1922 r.

o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), z dniem 31 marca 1929 r.

Nr. Pr. 2182/29.

Unieważnienie legitymacyj.

Unieważnia się, z powodu skradzenia, legitymację poselską Nr. 38, wydaną przez Biuro Sejmu dnia 27 marca 1928 roku na imię Jana Buły, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Unieważnia się, z powodu zagubienia, legitymację urzędową Nr. 103, wydaną przez Najwyższą Izbę Kontroli na imię woźnego Jana Oporskiego.

Sprostowanie.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Komunikacji Nr. 3 z dn. 25 marca 1929 r. na stronie 69 w dziale „Ruch służbowy w Dyrekcjach P. K. P.” pod nagłówkami:

1) „**Przeniesienie na własną prośbę**” w ogłoszeniu o przeniesieniu Eibenschütza Rajmunda w czwartym wierszu po słowie „Kierownika” należy wstawić wyraz „Działu”.

2) „**Przeniesienie ze względów służbowych**” w ogłoszeniu o przeniesieniu D-ra Marszałka Franciszka w czwartym wierszu po słowach „na stanowisko” należy wstawić wyraz „Kierownika”.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Drukarnia Państwowa. Nr. 45824. 29.III.28. 8100.

WARUNKI PRENUMERATY. Administracja Dziennika Urzędowego Ministerstwa Komunikacji podaje do wiadomości, iż prenumerata Dziennika Urzędowego M. K. na rok 1928 wynosi zł. 8.— półroczna zł. 4.— kwartalna zł. 2.—

Pojedynczy numer — groszy 50.